

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради,

Запорізької гімназії № 19

Запорізької міської ради

Протокол від 30.06.2023 № 16

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ від 30.06.2023 № 137р

Директор ЗГ №19

Олександр МОГИЛІН

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Запорізької гімназії №19
Запорізької міської ради

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or title area.

Групи курбано,
прому маровано
на експлицит
нега чого 58
1741 даят висим
Апрел 1919
Директор
М. А. Писар
КРАИНА

ВСТУП

Освітня програма Запорізької гімназії №19 Запорізької міської ради (Далі ЗГ№19) розроблена на основі державних освітніх стандартів і зразків освітніх навчальних програм, курсів, дисциплін, нормативно-правових, законодавчих документів про освіту, що ґрунтуються на Конституції України, законах України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», «Про оздоровлення та відпочинок дітей», «Про охорону дитинства». Національній доктрині розвитку освіти, указах Президента «Про додаткові невідкладні заходи щодо створення сприятливих умов для життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями», «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні», Указу Президента України від 16.12.2011 №1163/2011 «Про питання щодо забезпечення реалізації прав дітей в Україні», Концепції національно-патріотичного виховання, «Про дошкільну освіту», Базового компоненту дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти, затверджений наказом МОН України від 12.01.2021 №33), Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді (затверджено наказом МОН України від 16.06.2015 № 641 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 29.07.2019 [№ 1038](#)), Положення про дошкільний навчальний заклад (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2003 № 305 в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 27 січня 2021 р. № 86), Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів (затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234), Гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності (затверджено наказом МОН України від 20.04.2015 № 446), інших нормативно-правових актів.

Практична діяльність у 2023/2024 н.р. буде побудована згідно з річним планом роботи закладу, який в цілому охоплює усі напрями діяльності, внутрішні нормативні документи, що регламентують діяльність закладу:

- статут гімназії;
- правила внутрішнього трудового розпорядку, затверджені зборами трудового колективу;
- колективний договір.

Типові документи відповідають діючому законодавству, всім нормативним документам, що регламентують перебування учнів та вихованців у закладі освіти, Конвенції ООН «Про права дитини», Концепції Нової Української Школи.

Запорізька гімназія №19, у відповідності до ліцензії на провадження освітньої діяльності, яка видана згідно Розпорядженню голови обласної державної адміністрації від «28» листопада 2021 № 752, впроваджує освітню діяльність за складником освіти – базова середня освіта; за рівнями освіти: дошкільна освіта, початкова освіта, базова середня освіта.

ЗГ№19 має таку структуру:

дошкільний підрозділ - 4 групи для дітей 3 - 6 (7) років, нормативна наповнюваність –100 дітей, фактична –87 вихованців та школа I-II ступеня – 19 класів, 501 учень.

Орієнтовна кількість класів 1-4 – 8 в них навчається 200 учні, 5-9 – 11 в них навчається 301 учень. Всього 19 класів в яких навчається 501 учень. Ліцензований обсяг 560 осіб. Загальна проектна місткість закладу відповідно до норм ДБН В.2.2.3-97: 560 осіб.

Реалізація освітнього процесу в закладі освіти відбувається в загальноосвітніх класах та інклюзивному класі для дітей з особливими освітніми потребами, а також за умови запиту за індивідуальною формою навчання (педагогічний патронаж, сімейна (домашня), екстернат).

З метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізацію та інтеграцію в суспільство в закладі створено один інклюзивний класи – 6-А. Освітній процес в класах інклюзивного навчання

організовується відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957. Освітні програми базової загальної середньої освіти окреслюють рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами базової середньої освіти.

Реалізація процесу навчання в закладі здійснюється в ході 5-денного робочого тижня на уроках тривалістю в 1-х класах - 35 хвилин, в 2-4 класах - 40 хвилин, в 5-9 класах – 45 хвилин. Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової.

Місія закладу: створення сприятливого освітньо-виховного простору з метою забезпечення якісної освітньої підготовки та всебічного розвитку здорової і самодостатньої особистості, здатної до творчої діяльності, саморозвитку та самореалізації.

Найважливіше завдання сучасного закладу - розвивати творчі здібності учнів, допомагати їм реалізовувати свої таланти. Всебічний і гармонійний розвиток особистості передбачає єдність її освіченості, вихованості, загального розвитку. Виходячи із завдань сучасного закладу, процес навчання покликаний забезпечувати три функції – освітню, виховну, розвиваючу.

Головними завданнями ЗГ №19 є:

- виховання громадянина України;
- забезпечення здобуття учнями освіти на рівні не нижче вимог Державного стандарту загальної середньої освіти, підготовка до подальшої освіти, трудової діяльності;
- виховання у підлітків любові до України, шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, регіональних мов або мов меншин та рідної мови, національних цінностей Українського народу, а також цінностей інших націй і народів, свідомого ставлення до себе, оточення та довкілля;
- формування у учнів основних норм загальнолюдської моралі;
- формування особистості учнів, розвиток їх здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування гігієнічних навичок і засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- створення умов для соціальної адаптації, подальшої інтеграції в суспільство дітей з особливими освітніми потребами (за потребою).

«Модель» випускника Запорізької гімназії №19 – це особистість, у якій сформовані компетентності відповідно до вимог Державного стандарту початкової та базової загальної середньої освіти і Типових освітніх програм.

Випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник гімназії добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий до активної участі у суспільно-культурному житті громади, держави;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;

•мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал. Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює освітні програми з усіх предметів навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник Запорізької гімназії № 19 - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

У закладі навчання відбувається українською мовою.

Призначення освітньої програми Запорізької гімназії №19 – всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадської активності, формування в учнів компетентностей, визначених Законом України «Про освіту».

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які розпочинають навчання за програмою дошкільна освіта, початкова освіта, базова середня освіта;
- загальний обсяг навчального навантаження, який визначає загальний обсяг навчального навантаження за кожним рівнем здобуття освіти, орієнтовну тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічну послідовність їх вивчення подані в навчальних планах (далі – таблиці);
- очікувані результати навчання та компетентності учнів подані в рамках навчальних програм;
- навчальні програми предметів, що вивчаються за інваріантним і варіативним складниками; навчальні предмети вибрані учнями на підсилення вивчення предметів, які мають гриф Міністерства освіти і науки України;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- системи внутрішнього забезпечення якості освіти, проведення поточного та підсумкового оцінювання;
- кадрове забезпечення, навчально-методичне, навчально-технічне, соціально-психологічне середовище закладу освіти, створення умов для підвищення фахового рівня педагогічних працівників.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття освіти у закладі.

- Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту»). Діти, яким на початок

навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

- Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

- Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової та базової середньої освіти за інклюзивною формою навчання, за індивідуальною формою навчання (педагогічний патронаж; сімейна (домашня); екстернат) та інших умов відповідно до чинного законодавства.

Освітня програма закладу спрямована на:

- поєднання стабільного змісту освіти і варіативності вибору навчальних дисциплін, наявності різних програм та альтернативних підручників з кожного предмету та освітнього напрямку;
- диференційованого та індивідуального навчання на всіх ступенях вільного застосування вчителями та вихователями різних методик, навчання та виховання;
- розширення повноважень педагогів, учнів, батьків в управлінні школою, вирішенні методичних, педагогічних, фінансових питань, завдань розвитку матеріальної бази;
- утвердження в школі атмосфери гуманізму, поваги до особистості педагога, учня і вихованця;
- формуванню у підростаючого покоління патріотизму, потреби турбуватись про майбутнє Батьківщини, національної самосвідомості;
- суверенності: школа є самостійним, національним державно-громадським інститутом освіти, виховання і педагогічної діяльності. Це проявляється в практичній можливості розробки концепції системи, змісту, структури освіти і виховання, навчального плану, програм та посібників, у вільному вирішенні всіх кадрових та інших питань управління школою матеріального та фінансового забезпечення;
- єдності та взаємозв'язку закладу з усіма сферами життя народу, його культурою, інтеграції всіх ціннісних виховних сил суспільства.

Вивчення усіх навчальних предметів базується на принципах особистісно орієнтованого навчання.

Основою методичної компетенції вчителя є досконале володіння методами проведення уроків, різноманітними формами роботи, методичними прийомами, уміння конструювати уроки класичних типів – набуття нових знань, формування умінь і навичок, узагальнення і систематизації, контролю знань, комбінованого, а також нестандартних уроків, що ефективно формують здатність до нестандартного мислення, творчості, підвищують інтерес до предмету, активізують навчальну діяльність.

В гімназії створено можливість для систематичного використання сучасних мультимедійних засобів навчання, комп'ютерної, проекційної техніки. Усе це забезпечує можливість для досягнення навчальної діяльності – інтелектуально-творчого, морального, національно-культурного, естетичного збагачення, розвиток та закріплення на цій основі індивідуальних якостей шляхом засвоєння навчального матеріалу, вироблення умінь навчальної, трудової, організаційної, художньо-естетичної діяльності. Освітня програма Запорізької гімназії № 19 розроблена на 5 років (2022 – 2026 рр), що відповідає тривалості освоєння освіти II ступеня в умовах переходу на Державний стандарт базової загальної середньої освіти Нової української школи.

Освітня програма має наступні розділи:

Вступ.

Розділ I Освітня програма дошкільного підрозділу ЗГ №19

Розділ II Освітня програма закладу загальної середньої освіти I ступеня

Розділ III Освітня програма НУШ (5-6 кл.) закладу загальної середньої освіти II ступеня

Розділ IV Освітня програма закладу загальної середньої освіти II ступеня

**Навчальний план Запорізької гімназії № 19 Запорізької міської ради на 2023/2024 н.р.
/додається/**

Відповідно до п.8 статті 15 Закону України «Про загальну середню освіту» на підставі освітньої програми у закладі на кожний навчальний рік складається та затверджується навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу у кожному класі відповідно до мережі закладу кожного ступеню навчання. Навчальний план на 2023/2024 н.р. додається до Освітньої програми.

Навчальний план школи обновляється щорічно, по мірі включення в освітній процес нових програм і підручників.

Розділ I.

Освітня програма дошкільного підрозділу ЗГ №19

1. Загальний обсяг навантаження та перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх напрямків, логічна послідовність їх реалізації

1.1. Особливості організації освітнього процесу.

Основною формою організованої навчальної діяльності дітей дошкільного віку є заняття з різних розділів програми. Форми організації освітнього процесу: колективна, індивідуально-групова, індивідуальна;

Впродовж канікул з дітьми проводиться фізкультурно-оздоровча і художньо-естетична робота. Впродовж 1-2 тижня вересня та 3-4 тижня травня проводяться навчальні заняття діагностичного змісту, з метою активізації раніше набутих знань та визначення рівня компетенції дітей за різними навчальними предметами. Режим роботи закладу п'ятиденний, заняття проводяться в першу та другу половину дня.

Освітній процес у дошкільному підрозділі ЗГ19 будується на відповідному програмно-методичному забезпеченні та представляє єдиний комплекс освітніх компонентів для досягнення вихованцями результатів навчання (набуття компетентностей), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти, чинними освітніми комплексними та парціальними програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України.

Реалізація програми передбачає врахування змісту освітніх ліній у відповідності з віковими можливостями і особливостями вихованців. Види діяльності плануються за освітніми напрямками.

Ключові компетентності під час здобуття дошкільної освіти формуються за різними освітніми напрямами, спрямованими на розвиток особистості дитини. Освітні напрями визначають зміст роботи закладу дошкільної освіти через організацію педагогом базових (основних) видів діяльності, які збагачують досвід дитини та реалізуються як особистісне надбання дитини (результат розвитку) за підтримки батьків в умовах родинного виховання.

Компетентність як результат дошкільної освіти та особистісне надбання відображає систему взаємопов'язаних компонентів фізичного, психічного, соціального, духовного розвитку особистості дитини:

- емоційно-ціннісного ставлення;
- сформованості знань;

- здатності та навичок до активного, творчого впровадження набутого досвіду, тобто до регуляції досягнень, поведінки, діяльності.

Педагогічні впливи забезпечують цілісність особистості, яка проявляється в розвинених емоціях, зростаючій свідомості, керованій поведінці.

Стандарт представляє взаємозв'язок між цінностями дошкільної освіти, напрямами освіти (змістом), процесом формування досвіду дитини в різних видах діяльності, що забезпечує освітній результат — компетентність дитини старшого дошкільного віку.

Ключові для дошкільної освіти компетентності дитини (рухова і здоров'язбережувальна, особистісна, предметно-практична та технологічна, сенсорно-пізнавальна, логіко-математична та дослідницька, природничо-екологічна та навички, орієнтовані на сталий розвиток, ігрова, соціально-громадянська, мовленнєва, художньо-мовленнєва, мистецько-творча (художньо-продуктивна, музична, театралізована) та інші мають продовження в освітньому процесі початкової школи та впродовж життя.

Компетентності, що сформовані у дитини в різних видах діяльності за освітніми напрямами: «Особистість дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина в природному доквіллі», «Гра дитини», «Дитина в соціумі», «Мовлення дитини», «Дитина у світі мистецтва» створюють базу для збагачення та поглиблення змісту освіти на наступних рівнях освіти у початковій та середній школі. Всі напрями дошкільної освіти продовжено в початковій школі через освітні галузі: мовно-літературну; математичну; природничу; технологічну; інформатичну; соціальну і здоров'язбережувальну; громадянську та історичну; мистецьку; фізкультурну.

При визначенні навчального навантаження в дошкільному підрозділі ЗГ№19 було враховано Наказ МОН України від 20.04.2015 № 446 «Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності». Згідно з цим нормативним документом було складено перелік форм роботи з дітьми, що не виходить за визначені ним межі навчального навантаження:

Граничне навчальне навантаження на тиждень

Орієнтовні види діяльності за освітніми лініями	Орієнтовна кількість занять на тиждень за віковими групами		
	друга молодша (від 3 до 4 років)	середня (від 4 до 5 років)	старша (від 5 до 6 (7) років)
Ознайомлення із соціумом	2	2	3
Ознайомлення з природним доквіллям	1	1	2
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо)	4	5	5
Сенсорний розвиток	-	-	-
Логіко-математичний розвиток	1	1	2
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	3	3	3
Здоров'я та фізичний розвиток*	3	3	3
Загальна кількість занять на тиждень	11	12	15
Додаткові освітні послуги на вибір батьків	3	4	5
Максимальна кількість занять на тиждень	14	16	20
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)	3,5	5,3	8,3

Години, передбачені для фізкультурних занять, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження на дітей.

Тривалість проведення занять відповідно віковим можливостям вихованців, згідно із санітарним законодавством, становить:

- від 3 до 4 років – не більше 15 хвилин;
- від 4 до 5 років – 20 хвилин;
- від 5 до 6(7) років – 25 хвилин.

Максимально допустима кількість занять у першій половині дня у молодшій - не перевищує двох, у середній та старшій – трьох організованих навчальних занять. У середині та наприкінці занять, що потребують високого інтелектуального напруження чи статичної пози дітей, проводяться фізкультурні хвилини.

Тривалість перерв між заняттями становить не менше 10 хвилин.

Заняття, які потребують підвищеної пізнавальної активності, проводяться, переважно, в першу половину дня та у дні з високою працездатністю (вівторок, середа). Такі заняття поєднуються та чергуються із заняттями з музичного виховання та фізкультури.

Реалізації освітньої програми сприяє проведення інтегрованих занять. Тривалість інтегрованого заняття може дещо збільшуватись за рахунок постійної зміни різних видів дитячої діяльності (на 5, 10, 15 хвилин відповідно).

Щоденно проводиться одне інтегроване заняття для закріплення набутих дітьми знань і вмінь у різних видах діяльності. Заняття з фізичної культури й музичного виховання інтеграції не підлягають.

Виконання домашніх завдань від дітей педагогами закладу дошкільної освіти не вимагається.

Організоване навчання у формі фізкультурних занять проводиться з визначенням обсягу рухової активності дітей, враховуючи стан їхнього здоров'я та психофізіологічні особливості. Тривалість занять для дітей у віці від 3 до 5 років – 20-25 хвилин; від 5 до 6 (7) років – 25-30 хвилин.

Фізкультурні заняття для дітей дошкільного віку проводять не менше трьох разів на тиждень. Форма та місце проведення занять визначаються інструктором з фізкультури залежно від поставленої мети, сезону, погодних умов та інших факторів.

1.2. *Форми організації освітнього процесу*

Формами організації освітнього процесу є:

- заняття (за освітніми напрямками);
- гурткова робота (друга половина дня);
- індивідуальна робота навчально-пізнавального спрямування у повсякденні;
- організована ігрова діяльність у повсякденному житті;
- спостереження у повсякденні.

Основною формою організованої навчальної діяльності дітей дошкільного віку є заняття з різних розділів програми.

Типи занять – інтегровані, фронтальні (загально-групові), проводяться з усією групою дітей, групові (по 8-15 дітей), індивідуально-групові (по 4-8 дітей), індивідуальні (як з окремими дітьми і по 1, так і з маленькими підгрупами по 2-4 дитини).

Розподіл фронтальних, індивідуально-групових занять на тиждень проводиться згідно обсягу навантаження на одну дитину. Тип заняття обирає вихователь відповідно до теми та мети.

Безперервна освітня діяльність у групах планується як у I так і в II половині дня відповідно до розкладу занять на тиждень. У другій половині дня плануються заняття з художньо-продуктивної діяльності. Весь освітній процес організовується диференційовано з урахуванням віку і індивідуальних особливостей дітей.

Рівномірно розподіляються види активності за основними видами діяльності впродовж дня в залежності від бажань та інтересу дітей.

Крім спеціально організованої освітньої зайнятості передбачається ще такі форми організації освітнього процесу: ігри (дидактичні, сюжетно-рольові, рухливі, театралізовані, ігри з піском та водою тощо), екологічні проекти, спостереження, екскурсії, пошуково-дослідницька діяльність, пішохідні переходи, прогулянки, свята, розваги самостійна художня діяльність, сюжетно-рольові ігри, інсценізації.

Згідно з планом вихователя здійснюється індивідуальна робота з дітьми.

Фізичне виховання дітей передбачає проведення:

- ранкової гімнастики;
- гімнастики пробудження;
- занять фізичною культурою;
- рухливих ігор та ігор спортивного характеру;
- загартування;
- фізкультурних хвилинок під час занять;
- фізкультурних пауз між заняттями;
- фізкультурних комплексів під час денної прогулянки (пішохідний перехід);

Ефективність освітнього процесу значною мірою залежить від дотримання розпорядку дня, раціонального поєднання і чергування в ньому різноманітних форм роботи з дітьми, доцільної організації рухового, санітарно-гігієнічного режимів та інших чинників.

1.3. Очікувані результати навчання (набуті компетентності)

Інваріантна складова змісту дошкільної освіти формується на державному рівні і є обов'язковою для навчальних закладів різних типів і форм власності, що забезпечують реалізацію завдань дошкільної освіти. З огляду на важливість дошкільного дитинства як базового періоду для формування способів пізнання, розуміння та відображення внутрішньої (психічної) та зовнішньої (Всесвіт) картини світу, змістом Базового компонента дошкільної освіти визначено освітні лінії, що забезпечують засвоєння дитиною способів (механізмів) розвитку (саморозвитку), набуття знань, умінь і навичок дитини. Інваріантну частину змісту дошкільної освіти систематизовано за освітніми напрямками «Особистість дитини», «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина в природному доквіллі», «Гра дитини», «Дитина в соціумі», «Мовлення дитини», «Дитина у світі мистецтва». Виключення з інваріантної частини будь-якої з освітніх ліній порушує цілісність розвитку дитини на рівні дошкільної освіти і наступність її в початковій школі

Компетентності Базового компонента дошкільної освіти є кінцевим результатом освітнього процесу доквілля

Рухова компетентність	Результатом сформованої компетентності є задоволення природної потреби у руховій активності, що забезпечує оптимальний рівень фізичної працездатності, засвоєння та використання елементарних знань у галузі фізичної культури, сформованість умінь і навичок для вирішення рухових завдань у різних життєвих ситуаціях.
Здоров'язберезувальна компетентність	Результатом розвитку цієї компетентності є потреба в опануванні способами збереження та зміцнення власного здоров'я, сукупність елементарних знань про людину та її здоров'я, здоровий спосіб життя; стійка мотивація еколого-валеологічної спрямованості щодо пізнання себе та доквілля, яка спонукає до використання навичок здоров'язберезувальної поведінки.
Особистісна компетентність.	Освітній потенціал компетентності реалізується у творчій активності дитини у всіх специфічно дитячих видах діяльності

	(ігровій, пізнавальній, образотворчій). Виявляється в особистісних якостях дитини — від елементарних уявлень та позитивного ставлення дитини до свого внутрішнього світу (думок, почуттів, мрій, бажань, мотивів, планів, ідеалів, цілей, прагнень) до становлення основ її світогляду і розвиненості її свідомості (пізнавальної активності, емоційної сприйнятливості, позитивної налаштованості дій, думок, оптимістичними переживаннями, реалістичними намірами).
Предметно-практична, технологічна компетентність	Результатом сформованої предметно-практичної, технологічної компетентностей є творче самовираження через сформовані предметно-практичні та технологічні дії в самостійній і спільній з однолітками діяльності.
Сенсорно-пізнавальна, логіко-математична, дослідницька компетентність	Результатом є наявність пізнавальної мотивації, базису логіко-математичних, дослідницьких знань, набутих дитиною умінь і навичок (аналізу, порівняння, узагальнення, здійснення самоконтролю), пізнавальний досвід, що накопичується і використовується в різних видах дитячої діяльності.
Природничо-екологічна компетентність	Здатність дитини до доцільної поведінки в різних життєвих ситуаціях, що ґрунтується на емоційно-ціннісному ставленні до природи, знаннях її законів та формується у просторі пізнавальної, дослідницької, трудової, ігрової діяльності.
Навички, орієнтовані на сталий розвиток	Сформованість початкових уявлень про сталі дії і поведінку, усвідомленні необхідності збереження ресурсів планети й особистої причетності до цього; розвиненості ефективних звичок соціальної поведінки, економного споживання ресурсів та збереження природи.
Ігрова компетентність	Має уявлення про різні види ігрової діяльності, види та назви ігор, у які можна пограти; знає дії у творчих іграх та в іграх з правилами; вміє залучати та приймати партнерів до спільної гри; обирає безпечне місце та атрибути для гри; знає зміст сюжетно-рольових, конструкторсько-будівельних, дидактичних, словесних, настільно-друкованих, рухливих зі співом і діалогом, режисерських, театралізованих, українських народних ігор; демонструє сформованість рольових способів поведінки; свідомо використовує норми та етикет спілкування в іграх; розуміє, як використовувати предметно-ігрове середовище для гри; знає ігри та іграшки в садочку та вдома, використовує їх у самостійних іграх; втілює свої життєві враження; встановлює причини та наслідки вдалої та невдалої гри; усвідомлює себе активним учасником ігрової діяльності.
Соціально-громадянська компетентність	Результат сформованості соціально-громадянської компетентності засвідчує ціннісне ставлення дитини до себе, своїх прав і прав інших, наявність уявлень про правила і способи міжособистісної взаємодії з членами сім'ї, родини, іншими людьми та вмінь дотримуватись цих правил в соціально-громадянському просторі, а також ціннісне ставлення та повагу до культурних надбань українського народу, представників різних національностей і культур.
Мовленнєва компетентність	Розуміє, що в Україні українська мова є державною; усвідомлює звуковий склад рідної мови, спираючись на розвинений фонематичний слух і мовленнєве дихання. Має збалансований запас слів із різних освітніх напрямів, що дає змогу добирати

	найбільш точні слова відповідно до ситуації мовлення; знає і називає ознаки, якості, властивості предметів, явища, події. У словнику наявні слова всіх частин мови, різного типу творення, слова різної складності, синоніми, антоніми, епітети, метафори, багатозначні слова; фразеологічні звороти; знає прислів'я, і приказки, утішки, загадки, скоромовки, форми звертання до дорослих і дітей. Має елементарні знання норм культури мовлення (привітання, прохання, вибачення, подяка, комплімент тощо)
Комунікативна компетентність	Знає і володіє етикетними комунікативними формулами (привітання, звертання, прохання, висловлення подяки, вибачення тощо); різні форми мовленнєвих висловлювань відповідно до ситуацій. Має початкові уявлення про способи, переваги і недоліки цифрової комунікації.
Художньо-мовленнєва компетентність	Знає і називає не менше трьох-чотирьох імен письменників і поетів, не менше восьми-десяти літературних або фольклорних творів. Може пояснити особливості основних літературних і фольклорних жанрів. Усвідомлює і може пояснити значення образних слів (порівняння, епітети), доцільність їх вживання в поетичному тексті та прозі.
Мистецько-творча компетентність	Результатом набуття мистецько-творчої компетентності є елементарна обізнаність дитини у специфіці видів мистецтва (художньо-продуктивній, музичній, театральній); ціннісне ставлення до мистецтва і мистецької діяльності; прагнення сприймати мистецтво тощо.

Відповідно до змісту Базового компоненту дошкільної освіти, нами визначено модель випускника дошкільного підрозділу ЗГ №19:

Фізичний розвиток:

- свідомо ставиться до власного здоров'я;
- дотримується правил безпечної поведінки та ЗСЖ;
- знає особливості будови свого тіла;
- має уявлення про вік людей;
- дотримується особистої гігієни;
- спритно виконує основні рухи, любить рухливі ігри;
- вміє планувати власні дії;
- має сформовані навички трудової діяльності;
- має розвинену дрібну моторику.

Емоційно-ціннісний розвиток:

- орієнтується в основних людських емоціях;
- має усвідомлені інтереси (гра, праця, навчання, спілкування);
- керується у своїй поведінці совістю;
- адекватно ставиться до успіху та невдач у власній діяльності;
- знає емоційні еталони поведінки з людьми (рідними, знайомими, незнайомими);
- завжди намагається бути старанним.

Соціально-моральний розвиток:

- керується спільними інтересами у груповій діяльності;
- уникає конфліктів, прагне до розв'язання проблем конструктивним шляхом;
- вміє відстоювати свої погляди;
- розуміє, що таке авторитет, має позитивний статус у групі;
- поважає старших та однолітків;
- диференціює моральні якості (чесноти і вади);

- уникає демонстративної поведінки;
- дотримується правил поведінки та моральних норм.

Пізнавальний розвиток:

- з інтересом спостерігає за природними явищами;
- цікавиться працею дорослих, історією родини;
- вміє користуватися символами, схемами моделями;
- має уявлення про логічні операції (класифікація за ознакою, аналіз, порівняння, узагальнення);
- виконує найпростіші усні обчислення;
- розв'язує нескладні арифметичні та логічні задачі;
- правильно вживає математичні вирази;
- вміє висловлюватись послідовно, логічно;
- успішно виконує завдання за зразком;
- має розвинені пізнавальні здібності (увага, пам'ять, мислення та ін.) відповідно до вікових психолого-педагогічних нормативів;
- має шкільну мотивацію, пізнавальна діяльність приносить задоволення.

Мовленнєвий розвиток:

- граматично правильно будує речення;
- приділяє увагу дикції, інтонації, виразності висловлювання;
- вільно спілкується з дітьми та дорослими;
- переказує почуте, побачене;
- має належний словниковий запас;
- володіє діалогічним та монологічним мовленням;
- проявляє інтерес до навчання, культури мови.

Художньо-естетичний розвиток:

- бере активну участь у рольових іграх;
- знає фольклорні та літературні твори;
- займається ручною творчістю, образотворчою діяльністю;
- вміє дати естетичну оцінку творам дітей;
- знає дитячі жанри музичного та образотворчого мистецтва;
- вміє співати, танцювати, грати на музичних інструментах;
- цікавиться декоративним дизайном.

Креативний розвиток:

- проявляє творчу ініціативу;
- здійснює самостійний вибір;
- охоче бере участь у дослідах та експериментах;
- намагається робити по-своєму, оригінально;
- вміє висувати гіпотези, припущення;
- вміє доводити свою точку зору, аргументувати свої погляди;
- проявляє гнучкість мислення у розв'язанні життєвих проблем.

2. Система внутрішнього забезпечення якості освіти.

Якісна освіта – це освіта, спрямована на формування нової життєвокомпетентної особистості, це освіта, яка враховує сутнісні індивідуальні характеристики кожної дитини, розкриває та розвиває її задатки й обдаровання і на цій основі забезпечує максимальну реалізацію її потенціалу; це освіта, здатна до безперервної модернізації та інновацій, потенційно спроможна давати адекватні відповіді на виклики цивілізації; це освіта, яка забезпечує відповідність освітнього процесу та змісту освіти прийнятим Державним стандартам.

Головне завдання ДП – забезпечити юне покоління якісною освітою, тобто виплекати активну, самодостатню, інноваційну особистість, здатну вчитися впродовж

життя, орієнтуватися у новому швидкозмінному світі і бути конкурентоспроможною в ньому.

Зміст та організація освітнього процесу у сфері дошкільної освіти визначаються принципами науковості, систематичності, активності, природовідповідності, які вимагають від педагога такої організації освітнього процесу, за якої максимально активізується діяльність дитини в пізнанні навколишнього світу, реалізації її творчих задумів та мрій.

Показником правильної кадрової політики є стабільність кадрового складу. Адміністрація закладу постійно опікується питанням фахового зростання працівників, психологічного мікроклімату в колективі.

2.1. Кадрове забезпечення

Освітній процес в дошкільному підрозділі ЗГ№ 19 забезпечується 12 педагогами – 9 вихователів, музичний керівник, інструктор з фізичного виховання. Систематично організовується навчання педагогів для підвищення педагогічної майстерності: курсова перепідготовка при ЗОШПО, участь у вебінарах, семінарах, тренінгах. Створюються умови для творчого комфортного мікроклімату, стимулюючого особистісний зріст кожного педагога.

Всі педагоги займаються безперервною самоосвітою за своїми проблемними темами; беруть участь та отримують сертифікати про навчання і за очною формою, і дистанційно; 3 вихователя та музичний керівник продовжують навчання у вишах.

Серед вихователів вищу освіту мають 6 педагогів, середню-спеціальну – 6 педагогів, вищу категорію – 1, I категорію – 1, II категорію – 2, спеціаліст – 2, молодший спеціаліст – 6 педагогів. Крім того, звання вчитель-методист – 1, вихователь-методист – 1, старший вихователь – 1.

Педагоги дошкільного підрозділу вчасно проходять курси підвищення кваліфікації та атестацію.

2.2. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності

Дошкільний підрозділ ЗГ №19 в організації освітньої діяльності керується головними засадами державного стандарту – Базовим компонентом дошкільної освіти України та чинними програмами:

комплексною:

1. Стежинки у Всесвіт: комплексна освітня програма для дітей раннього та передшкільного віку. Схвалено МОН України для використання у дошкільних навчальних закладах (лист від 02 жовтня 2020 року № 22.1/12-Г-801).

парціальною:

1. «Україна – моя Батьківщина». Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку. за наук. ред. Рейпольської О, Д., авт: Каплуновська О.М., Кичата І. І., Палець Ю. М.

2. Парціальна програма « Англійська мова для дітей дошкільного віку». І.А.Кулікова, Т.М.Шкваріна; за заг.ред. О.В.Низьковської Лист ПТЗО від 28.07.2015р. № 14.1/12-Г-952

3. Парціальна програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку «Про себе треба знати, про себе треба дбати». Лохвицька Л.В. Лист ПТЗО від 04.12.2018р. № 22.1/12-Г-1049

4. Парціальна програма з навчання дітей старшого дошкільного віку гри в шашки «Цікаві шашки». В. В. Семизорова, О. В. Романюк, Г. П. Дульська. Лист ПТЗО від 05.05.2015р. № 14.1/12-Г-261

2.3. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

В дошкільному підрозділі ЗГ№19 створено належне просторово-розвивальне середовище для дітей віком від 3 до 6 (7) років, відповідно до вимог «Санітарного регламенту для

дошкільних навчальних закладів» (14 квітня 2016 р. за № 563/28693). Групові приміщення включають: роздягальню, ігрову кімнату, спальню, туалетну та умивальні кімнати тощо. В кожній групі створено розвивальне середовище, яке відповідає віковим особливостям дітей, з урахуванням принципів доступності, мобільності, змістовності, варіативності, естетичності, зв'язку з реальним життям, оснащено освітньо-розвивальними посібниками та іграшками, які розміщені в ігрових осередках і створюють умови для розвитку творчої та пізнавальної активності дошкільників, також в наявності необхідне обладнання та атрибути для рухливих ігор, центри рухової активності.

Кожна група має технічні засоби освіти, що застосовуються в освітньому процесі з метою підвищення його ефективності: телевізор (в чотирьох групах), комп'ютер або ноутбук , мультимедійний проектор (одна група). В музичній залі є сучасні технічні засоби навчання: музичний центр, ноутбук, проектор, екран, мікрофони, піаніно тощо. Оскільки, окремого приміщення для занять з фізкультури в дошкільному підрозділі не передбачено, спортивні свята та розваги відбуваються у музичній залі, де є необхідний спортивний інвентар.

Медичний кабінет складається з кабінету прийому та ізолятора. У кабінеті в наявності необхідні меблі (шафа для зберігання документації, шафа для ліків, стіл для стерильних медичних інструментів, ростомір, ваги).

На території дошкільного підрозділу п'ять ігрових майданчиків з павільйонами для кожної вікової групи.

2.4. Моніторинг якості освітнього процесу

Матеріали щодо організації і проведення моніторингу досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти, показники досягнень дітей, діагностичний інструментарій (розроблений педагогами закладу), методику обстеження, характеристику рівнів засвоєння програмових вимог взято з посібника Моніторинг досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти : методичний посібник / за заг. ред. Т.В.Киричук, О.М.Кулик, Н.М.Шаповал. - Тернопіль : Мандрівець, 2016. - 272 с.

Метою моніторингу є вивчення стану реалізації завдань Базового компонента дошкільної освіти, стану організації освітнього процесу в дошкільному підрозділі ЗГ №19.

Завдання моніторингового дослідження:

1. Виявити якість практичної реалізації завдань Базового компоненту дошкільної освіти та отримати об'єктивну інформацію про якість дошкільної освіти, а також прогнозувати її розвиток.
2. Дослідити рівень засвоєння програмового матеріалу дошкільниками відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти та освітньої програми.
3. Провести порівняльний аналіз відповідності фактичних результатів освітньої діяльності дошкільного підрозділу, прикінцевій меті - вимогам Державних стандартів дошкільної освіти та освітньої програми.
4. Визначити чинники, які сприяють покращенню виконання освітньої програми .
5. Надати рекомендації педагогам та батькам дошкільників стосовно визначення шляхів покращення якості дошкільної освіти, спираючись на результати моніторингу.

№	Заходи	Мета	Термін виконання
1.	Психолого-педагогічна діагностика (обстеження) особливостей розвитку дітей	Визначення рівня розвитку дітей, їх обізнаності у сферах життєдіяльності	Вересень Травень
2.	Моніторинг якості освітнього процесу	Вивчення рівня розвитку дітей у різних сферах життєдіяльності за освітніми лініями	Вересень Січень Травень
3.	Аналіз та корекція результатів	Аналіз відповідності фактичних	Вересень

	моніторингу	результатів моніторингу, прикінцевій меті - вимогам БКДО, корекція освітньо-виховного процесу	Січень
4.	Моніторинг фізичного розвитку дітей	Виявлення ефективності розвитку фізичних якостей дітей	Травень
5.	Педагогічний аналіз діяльності дошкільного підрозділу за навчальний рік	Виявлення недоліків та прогнозування вирішення проблем	Травень, серпень

3. Організація гурткової роботи

Гурток в дошкільному закладі є самостійною додатковою організаційною формою освітнього процесу, робота якого спрямована на виконання завдань варіативної частини базового компонента дошкільної освіти. Вся гурткова робота в закладі безкоштовна, базується відповідно до положення про організацію гурткової роботи в дошкільному навчальному закладі наказом по закладу, програми роботи гуртка, розкладу та плану роботи дошкільного підрозділу.

Назва гуртка	«Про себе треба знати, про себе треба дбати»
Мета	формування у дітей знань про основи здоров'я та безпеку життєдіяльності, вмінь і навичок раціональної поведінки щодо збереження здоров'я, життя та безпеку особистості в середовищі проживання.
Напрямок	Особистість дитини.
Керівник	вихователі
Форма організації	Заняття, розваги, свята
Програма, за якою працює гурток	Парціальна програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку «Про себе треба знати, про себе треба дбати». Лохвицька Л.В. Лист ПТЗО від 04.12.2018р. № 22.1/12-Г-1049
Вікова група	Середня (4-5 років)
Кількість занять	2 рази на тиждень
Час проведення	II половина дня

Назва гуртка	«Англійська мова»
Мета	сприяння повноцінному та своєчасному розвитку дитини, збагачення її інтелектуальної, вольової, емоційної, моральної та соціальної сфер у процесі оволодіння основами іншомовного спілкування.
Напрямок	Мовлення дитини. Іноземна мова.
Керівник	Вихователь з відповідною освітою
Форма організації	Заняття, розваги, свята
Програма, за якою працює гурток	Парціальна програма « Англійська мова для дітей дошкільного віку». І.А.Кулікова, Т.М.Шкваріна; за заг.ред. О.В.Низьковської Лист ПТЗО від 28.07.2015р. № 14.1/12-Г-952
Вікова група	Середня (4-5 років), молодша (3-4 роки)
Кількість занять	2 рази на тиждень
Час проведення	II половина дня

Назва гуртка	«Цікаві шашки»
Мета	навчити дітей грати в шашки; сприяти цілеспрямованому інтелектуальному розвитку дітей; розвивати творчі здібності, логічне мислення, уважність; виховувати інтерес до гри.
Напрямок	Особистість дитини. Спортивні ігри
Керівник	Вихователі
Форма організації	Заняття, розваги, свята
Програма, за якою працює гурток	Парціальна програма з навчання дітей старшого дошкільного віку гри в шашки «Цікаві шашки». В. В. Семизорова, О. В. Романюк, Г. П. Дульська. Лист ПТЗО від 05.05.2015р. № 14.1/12-Г-261
Вікова група	Старша (5-6 років)
Кількість занять	1 раз на тиждень
Час проведення	II половина дня

Розділ II Освітня програма Запорізької гімназії №19 I ступеня

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти I ступеня (початкова освіта) розроблена відповідно до:

- Закону України «Про освіту»,
- постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», який набирає чинності з 1 вересня 2018 року для здобувачів, що навчаються за програмами дванадцятирічної повної загальної середньої освіти,
- постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», яка чинна до 1 вересня 2021 року для здобувачів, що навчаються за програмами одинадцятирічної повної загальної середньої освіти,
- наказу МОН України від 21.03.2018 №268 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2-х класів»;
- наказу МОН України від 08.10.2019 №1273 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 3-4-х класів»;
- наказу МОН України від 20 квітня 2018 року № 407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня»;
- на основі Типової освітньої програми для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Савченко О.Я.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природо відповідності;

- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Мета діяльності школи I ступеню закладу: забезпечення об'єднаного спільними цілями педагогічного впливу на формування особистості кожної дитини від 6 до 10 років з максимальним урахуванням її актуальних можливостей і потреб найближчого розвитку, збереження фізичного і емоційного благополуччя.

З урахуванням освітніх запитів населення, кадрового, матеріально - технічного та методичного забезпечення та з метою створення умов для продовження якісного навчання дітей у школі II ступеню організує з 1 класу:

- вивчення спецкурсу «Риторика»;
- окреме вивчення предметів «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво».

Для реалізації вищезазначених мети та завдань освітній заклад має відповідну кадрову, методичну та матеріально-технічну бази.

Відповідно до чинного законодавства організація освітнього процесу в освітньому закладі регламентується робочим навчальним планом. Навчальні плани початкової школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети, які охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1 класу – 23 години на тиждень (805 годин/навч.рік); 2-4 класів – 2695 годин/навч. рік; 2 класи – 25 годин на тиждень (875 годин/ навч.рік); 3 класи – 26 годин на тиждень (910 годин/навч.рік); 4 класи – 26 годин на тиждень (910 годин/навч.рік).

Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині електронного класного журналу, відведеного для кожного предмета.

У початковій школі може здійснюватися поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативів. Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування можуть запроваджуватись додаткові освітні послуги за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів урахovanі санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класах – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин.

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» та від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про освіту».

I. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за програмою

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

II. Загальний обсяг навчального навантаження

Типовий навчальний план початкової освіти для закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання (за програмою під керівництвом Савченко О.Я.)

Назва освітньої галузі	Кількість годин на рік				
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	Разом
Інваріантний складник					
Мовно-літературна, у тому числі:	315	350	350	350	1365
іншомовна					
Математична	140	140	140	140	560
Я досліджую світ (природнича, громадянська, історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	105	105	105	105	420
Технологічна	35	70	70	70	245
Інформатична					
Мистецька	70	70	70	70	280
Фізкультурна	105	105	105	105	420
Варіативний складник					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	35	35	70	70	210
Загальнорічна кількість навчальних годин	805	875	910	910	3500
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження здобувача освіти	20/700	22/770	23/805	23/805	88/3080

Назва освітньої галузі	Кількість годин на рік				
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	Разом
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	805	875	910	910	3500

III. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та предметів, логічна послідовність їх вивчення

Мовно-літературна галузь з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

1 клас – інтегрований курс «Навчання грамоти»;

2 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Читання» або інтегрований курс цих навчальних предметів;

3 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Літературне читання»;

4 клас – навчальні предмети «Українська мова», «Літературне читання».

Іншомовна освітня галузь реалізується через предмет «Іноземна мова» (англійська).

Математична освітня галузь реалізується через однойменний предмет – «Математика».

Природнична, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна освітні галузі реалізуються через інтегрований предмет «Я досліджую світ».

Технологічна освітня галузь реалізується через навчальний предмет «Дизайн і технології».

Інформатична освітня галузь починає реалізуватися з 2-го класу через предмет «Інформатика».

Мистецька освітня галузь реалізується окремими предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

Фізкультурна освітня галузь реалізується окремим предметом «Фізична культура».

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

- підсилення предметів інваріантної складової,
- запровадження факультативів, курсів за вибором,
- індивідуальні заняття та консультації,
- запровадження резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень та варіативної складової окреслено у навчальному плані в додатку №1 (розділ III).

IV. Очікувані результати навчання (компетентності) здобувачів освіти, визначені відповідним Державним стандартом загальної початкової освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Освітня програма формує у здобувачів освіти такі *ключові компетентності*:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень,

- а також, *наскрізні уміння*: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми використовуватимуться внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

V. Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо, які вчитель організовує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державних стандартів та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

VI. Опис та інструменти внутрішнього забезпечення якості освіти в освітньому закладі

1. *Кадрове забезпечення освітньої діяльності:* учителі початкової школи, вихователі груп продовженого дня, практичний психолог, соціальний педагог, керівники гуртків, педагог-організатор, асистент вчителя (за потребою).

Педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес, повинні мати відповідну освіту та кваліфікацію відповідно до спеціальності.

Кваліфікаційний рівень педагогів, які викладають в школі I ступеня ЗГ №19:

22 % - педагоги з кваліфікаційною категорією «спеціаліст вищої категорії», 11 % - педагоги з кваліфікаційною категорією «спеціаліст I категорії», 11 % - педагоги з кваліфікаційною категорією «спеціаліст II категорії», 11% - педагоги з кваліфікаційною категорією «спеціаліст», 44% - педагоги з 11 тарифним розрядом, 55 % педагогів мають педагогічне звання «старший вчитель».

Педагоги, які будуть викладати в 1-х класах пройшли он-лайн навчання на платформі ЕдЕра, очні тренінги.

2. *Навчально-методичне* навчальних планів, за якими здійснюється освітня діяльність;

- навчально-методичних комплексів з окремих галузей;
- демонстраційних, роздаткових та дидактичних матеріалів;
- методичних посібників для вчителів;
- фахових періодичних видань;

- методичних матеріалів для проведення державної підсумкової атестації здобувачів освіти тощо.

3. *Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності* включає навчальні класи та ігрові кімнати для учнів початкових класів з відповідним обладнанням навчального і загального призначення, визначеним у наказі МОН України від 13.02.2018 № 137 «Про затвердження Примірного переліку засобів навчання та обладнання навчального і загального призначення для навчальних кабінетів початкової школи»), а саме: комп'ютерне обладнання, прилади і пристосування, меблі, друковані засоби навчання, інструменти та інвентар, моделі та муляжі, об'єкти натуральні, обладнання загального призначення тощо).

Для кожного класу є роздягальня, окремих санвузол. Для учнів 1 класів обладнані дві спальні кімнати.

Соціально-побутова інфраструктура передбачає наявність у закладі медичного пункту, харчоблоку, актовий зали, спортивної зали, спортивного майданчику.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції. Результати здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

**Навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-2 класах підлягають
Інформаційне забезпечення освітньої діяльності передбачає наявність
офіційного веб-сайту закладу освіти.**

4. *Якість проведення навчальних занять* забезпечується, насамперед:

1) впровадженням діяльнісного та інтегрованого підходів до організації освітнього процесу;

2) впровадженням інноваційних педагогічних технологій: «Особистісно орієнтоване навчання», «Технологія інтегрованого навчання», «Інформаційно-комунікаційні технології», «Технологія проєктного навчання», «Проблемне навчання», «Інтерактивні технології» тощо;

3) активним використанням колективних, групових та індивідуальних форм роботи, спрямованих на формування навичок продуктивної співпраці та спілкування учнів;

4) створенням розвивального та здоров'язбережувального середовища для навчання.

5. *Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).*

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих вербальному, формувальному оцінюванню, у 3-4 – формувальному та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

З метою недопущення перевантаження учнів за рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) в закладах іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Розділ III
Освітня програма НУШ (5-6 кл.)
закладу загальної середньої освіти II ступеня
I. Загальні положення

Ідея компетентнісного підходу до сучасної освіти є наскрізною і визначальною на сьогоднішній день. Надання пріоритетів формуванню у дітей готовності здобувати знання самостійно протягом усього життя поставило нагальну потребу у виробленні власної концепції розвитку школи, яка прокладає стратегічний напрям у роботі колективу закладу, допомагає поєднати цілі та очікуваний результат, усвідомити їх усім учасникам освітнього процесу.

Серед сучасних моделей освіти виділяють модель 4К, що включає чотири ключові компетентності, що починаються з букви «К»: креативність, комунікація, кооперація (співпраця), критичне мислення. Важливим показником життєвої компетентності школяра, його життєздатності, спроможності правильно орієнтуватися у життєвих реаліях та допомагати розв'язувати проблеми є цілісне світобачення.

Тому освітня діяльність у 5 класі має спрямовуватись на сформованість базових особистісних якостей дитини, таких як: міжособистісна злагода, міжособистісне партнерство, самостійність, чуйність, шанобливість, допитливість, спостережливість, креативність, розсудливість.

Організація освітньої діяльності в 5-6-х класах у 2023/2024 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р - <https://cutt.ly/OyA9z5p>), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898, наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 №235.

Основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених відповідним Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів є освітня програма ЗГ №19, яка здійснює свою діяльність. Реалізація призначення закладу здійснюється через забезпечення в освітній діяльності таких принципів:

- гуманізм як норма поваги до особистості та основа побудови партнерського спілкування з дитиною;
  - інтеграційні засади побудови та організації освітнього процесу;
  - визнання самоцінності кожного вікового періоду та орієнтація на вікові особливості;
  - створення сприятливих умов для формування і розвитку у дитини пізнавальних, психічних процесів, належної спрямованості на активність у соціумі, конструктивних мотивів поведінки, самосвідомості, позитивної самооцінки, самоповаги та шанобливого ставлення до тих, хто її оточує;
  - урахування індивідуальних інтересів, здібностей, темпу розвитку дитини.
- Завдання освітніх ліній у 5-6 класах реалізуються на основі тематичного планування за принципом методичного конструктора та інтегрованого підходу до змісту та організації освітньої діяльності. Побудова освітнього процесу на засадах інтегрованого підходу забезпечує єдність та взаємопов'язаність усіх освітніх ліній у кожній темі, що реалізується як цілісна змістова та діяльнісна одиниця освітнього процесу.

II. Очікувані результати навчання (компетентності) здобувачів освіти, визначені відповідним Державним стандартом закладів загальної середньої освіти.

Основними формами організованої освітньої діяльності 5-6-ти класників є щоденні інтегровані заняття, підгрупові предметні заняття, індивідуально-групові заняття різної пізнавальної та продуктивної спрямованості. Цілісне бачення та структура

тематичних циклів, за якими будується освітній процес, відображаються у плануванні за принципом методичного конструктора. Зберігаючи наступність із початковою школою забезпечуємо подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формуємо здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховуємо ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Зміст програми дає можливість формування у здобувачів освіти таких *ключових компетентностей*:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися українською та англійською мовами, що передбачає активне використання української мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади; можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання упродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Цілі та завдання освітньої діяльності закладу

МЕТА діяльності закладу: забезпечення єдиної лінії розвитку особистості школяра; формування духовної культури та цілісних світоглядних уявлень у дитини.

Пріоритетні завдання діяльності педагогічного колективу закладу:

- створення умов для здобуття якісної освіти в умовах освітнього процесу;
- формування у дітей основ культури споживання та екологічної свідомості через впровадження ідей освіти для сталого розвитку;
- втілення інклюзивних цінностей через збагачення інклюзивними підходами освітньої практики;
- сприяння формуванню у школярів лідерських якостей особистості;
- формування світогляду школярів засобами художнього слова;
- оптимізація взаємодії з батьками;
- модернізація матеріально-технічної бази та програмно-методичного забезпечення закладу.

III. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти та його розподіл між освітніми галузями

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) для закладів із навчанням українською мовою (5-6 класи) сформовано згідно типового плану і наведено в Таблиці №1. Рекомендовану, мінімальну та максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями визначено відповідно до базових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту).

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		Рекомендоване *	Мінімальне*	Максимальне*	Рекомендоване *	Мінімальне *	Максимальне *
Мовно-літературна**	на тиждень	11	10	13	11	10	13
	на рік	385	350	455	385	350	455
Математична	на тиждень	5	4	6	5	4	6
	на рік	175	140	210	175	140	210
Природнична	на тиждень	2	1,5	3	4	2	5
	на рік	70	52,5	105	140	70	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1,5	1	3	1,5	1	3
	на рік	52,5	35	105	52,5	35	105
Громадянська та історична	на тиждень	1	1	2	2	1,5	3
	на рік	35	35	70	70	52,5	105
Технологічна	на тиждень	2	1	3	2	1	3
	на рік	70	35	105	70	35	105
Інформативна	на тиждень	1,5	1	2	1,5	1	2

	на рік	52,5	35	70	52,5	35	70
Мистецька	на тиждень	2	1	3	2	1	3
	на рік	70	35	105	70	35	105
Фізична культура	на тиждень	3	3	3	3	3	3
	на рік	105	105	105	105	105	105
Усього	на тиждень	29			32		
	на рік	1015			1120		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	2			2		
	на рік	701			70		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31			34		
	на рік	1085			1190		
Гранично допустиме навантаження учнів****	на тиждень	28			31		
	на рік	980			1085		

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в навчальному плані (розділ IV), складеному відповідно до таблиці 1.

Основні галузі	Навчальні предмети	Індекс освітньої галузі	Кількість годин на тиждень у класах			
			5 ПМ	5 Ф	6ПМ	6Ф
Мовно-літературна	Українська мова	МОВ	4	4	4	4
	Українська література	МОВ	2	2	2	2
	Зарубіжна література	МОВ	1,5	1,5	1,5	1,5
	Англійська мова	МОВ	3,5	3,5	3,5	3,5
	Німецька мова	МОВ		2		2
Математична	Математика	МАО	5	4	5	4
Природнична	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	ПРО	3	2	5	4
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	СЗО	1,5	1,5	1,5	1,5
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство»	ГЮ	1	1	2	2
Інформатична	Інформатика	ІФО	1,5	1,5	1,5	1,5
Технологічна	Технології	ТЕО	2	2	2	2
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	МИО	1	1	1	1
Фізична культура	Фізична культура	ФЮ	3	3	3	3
Разом			26+3	26+3	29+3	29+3
II. Варіативна складова						
2.1.	<i>Міжгалузеві інтегровані курси:</i>					
1.	Робототехніка	ІФО	0,5		0,5	

		ТЕО	0,5		0,5	
2.	STEM	ПРО	0,25		0,25	
		МАО	0,25		0,25	
		ІФО	0,25		0,25	
		ТЕО	0,25		0,25	
3.	Драматургія і театр	МОВ		1		1
		МІО		1		1
Загальне сумарне навантаження			28+3	28+3	31+3	31+3
Гранично допустиме навантаження			28	28	31	31
Всього для фінансування (без урахування поділу на групи)			31	31	34	34

Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

У таблиці 2 освітньої програми II ступеня (5-6 класи) гімназії зазначені модельні програми, які будуть використані для забезпечення інваріантної та варіативної складових навчального плану.

Таблиця 2

Перелік модельних навчальних програм для 5-6 класу у 2023/2024 навчальному році

Освітня галузь	Модельна навчальна програма	
	назва	автор
<u>Мовно-літературна</u>		
Українська мова	«Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	(автори: Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.)
Українська література	«Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	(автори Заболотний В.В., Заболотний О.В., Слоньовська О.В., Ярмутьська І.В.)
Зарубіжна література	«Зарубіжна література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	(автори Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудницька Н.П., Турянця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.)
<u>Мовно-літературна</u>		
Англійська мова	«Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	(автори: Джоана Коста, Мелані Вільямс)
Німецька мова	«Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	(автори Сотникова С.І., Гоголева Г.В.)
<u>Математична</u>		
	«Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої	(автор Істер О.С.)

	освіти	
<u>Природнича</u>	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	(авт. Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.)
<u>Громадянська та історична освіта</u>	«Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	(автори Пометун О.І., Ремех Т.О., Малієнко Ю.Б., Мороз П.В.)
<u>Соціальна та здоров'язбережна</u>	«ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	(автори: Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьєва І.В., Хомич О.Л.)
<u>Технологічна</u>	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	(автор Туташинський В.І.)
<u>Інформатична</u>	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	(автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)
<u>Мистецька</u>	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	(автори: Масол Л. М., Просіна О. В.)

Перелік міжгалузевих інтегрованих курсів для 5-6-х класів у 2023/2024 н.р.

	Модельна навчальна програма	
	назва	автор
«Драматургія і театр. (міжгалузевий інтегрований курс)	«Драматургія і театр. 5-6 клас» (міжгалузевий інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	(автори: Старагіна І. П., Чужина І. Ю., Івасюк О. М.)
«Робототехніка. 5–6 класи»	«Робототехніка. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	(авт. Сокол І. М., Ченцов О. М.)
«STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс)»	«STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	(авт. Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.)

IV. Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується у ЗГ№19 в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Освітня програма ЗГ№19 передбачає досягнення здобувачів освіти сукупності компетентностей, що є базою для подальшого особистісного розвитку в умовах шкільного навчання. Особливий акцент здійснюється на здатність дітей встановлювати асоціативні зв'язки, взаємозв'язки між об'єктами і явищами навколишнього світу, робити умовисновки та висловлювати судження. Ці характеристики засвідчують сформованість

цілісних світоглядних уявлень і є результатом упровадження засад інтеграції в освітньому процесі.

II. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

– формування компетентностей;

– розвитку компетентностей;

– перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

– корекції основних компетентностей;

– комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності.

Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, за виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу. Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту

окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Оцінювання навчальних досягнень учнів

Навчальні досягнення здобувачів у 5-6 класах здійснюються у формальному, рівневому та бальному оцінюванні, яке передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою. Оцінювання є зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів педагоги керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховуються дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року. Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному. Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально. Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів. У формувальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання, використовуються інструменти з переліку, наведеного у Додатку 1.

Додаток 1

ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва	Опис інструмента
1	<i>Аналіз портфоліо</i>	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання
2	<i>Відповідь хором</i>	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо
3	<i>Візьми і передай</i>	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі
4	<i>Внутрішнє / зовнішнє коло</i>	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали.

		Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється
5	<i>Газетний заголовок</i>	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події
6	<i>Гра в кубик</i>	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати
7	<i>Доповни думку</i>	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні
8	<i>Есе «хвилинка»</i>	Питання для есе на одну хвилину – це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини
9	<i>Запис у журнал</i>	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене
10	<i>Записні книжки учнів</i>	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	<i>Збір ідей</i>	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них а аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі
12	<i>З-Х-В та ЗХВ+</i>	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене
13	<i>Картка на вихід</i>	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо
14	<i>Концептуальна карта</i>	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття
15	<i>Лідер за номером</i>	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає
16	<i>Найзаплутаніший (або</i>	Це варіант однієї хвилини. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку

	<i>найясніший) момент</i>	або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент» сьогоdnішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
17	<i>Перевірка неправильного розуміння</i>	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно»
18	<i>Перефразування</i>	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми
19	<i>Підбиття підсумків</i>	Форма роздумів одразу після певного виду роботи
20	<i>Підказка за аналогією</i>	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	<i>Підсумок А-Б-В</i>	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою
22	<i>Підсумок або питання на картках</i>	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання
23	<i>Підсумок одним реченням</i>	Учнів просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми
24	<i>Підсумок одним словом</i>	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему
25	<i>Подумай – запиши – обговори в парі – поділися</i>	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують її всьому класу
26	<i>Подумай – розкажи в парі</i>	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі
27	<i>Пригадай – підсумуй – запитай – пов'яжи за 2 хвилини (ППЗП2)</i>	За дві хвилини учні повинні пригадати та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини підсумувати ці пункти одним реченням, записати одне основне запитання, на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну прив'язку цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу

28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки
30	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою)
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося»
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь
37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння
38	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/відрізняється від _____? Які характерні риси/елементи _____? Як іще можна показати/проілюструвати _____?

		<p>У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____?</p> <p>Як _____ стосується _____?</p> <p>Які ідеї / деталі можна додати до _____?</p> <p>Наведіть приклад _____?</p> <p>Що не так з _____?</p> <p>Який висновок ви могли б зробити з _____?</p> <p>Які висновки можна зробити з _____?</p> <p>На яке питання ми намагаємося відповісти?</p> <p>Яку проблему ми намагаємося вирішити?</p> <p>Що ви можете сказати про _____?</p> <p>Що може статися, якщо _____?</p> <p>Які критерії можна взяти для оцінки _____?</p> <p>Які докази підтверджують _____?</p> <p>Як ми можемо довести / підтвердити _____?</p> <p>Як це можна розглядати з точки зору _____?</p> <p>Які альтернативи _____ слід розглянути?</p> <p>Який підхід/стратегію ви могли б використати для _____?</p>
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встас
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що залишилося; три ключові слова, дві відмінності між __, один вплив на __; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати;

		три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив(ла) ставлення до.... Я більше дізнався(лася) про... Мене здивувало... Я почувався(лася)...
46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може ухвалити рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами). Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованому оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;

комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій); планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;

рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання у закладі освіти можна застосовувати Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти (Додаток 2) або на її основі розробити власні критерії та шкалу оцінювання. У пропонованій Орієнтовній рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий.

Заклад загальної середньої освіти може здійснювати підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за рівневою, 12-бальною або за власною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, – за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, рекомендуємо у першому семестрі 5-го класу підсумкове та, у разі застосування, проміжне оцінювання результатів навчання учнів здійснювати за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці (а не на помилки або невдачі). При переході від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в I семестрі до оцінювання за бальною шкалою в II семестрі рекомендуємо при виставленні річної оцінки орієнтуватись на оцінку за II семестр, а можливу різницю між рівнями результатів навчання у I та II семестрах враховувати шляхом виставлення річної оцінки, що відповідає вищому показнику. Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Для розроблення та/або оцінки вже розроблених власних критеріїв і шкали оцінювання заклад освіти може використати Орієнтовні вимоги до критеріїв та шкали

оцінювання (Додаток 3). Ці орієнтовні вимоги мають допоміжний характер і не є обов'язковими до використання.

ОРІЄНТОВНА РАМКА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Додаток 2

Рівні Категорії критеріїв	Початковий рівень 1 – 3 балів	Середній рівень 4 – 6 балів	Достатній рівень 7 – 9 балів	Високий рівень 10 – 12 балів
<i>Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації</i>	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; опрацьовує текстову та/або графічну інформацію	Учень/ учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу; опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить уточнювальні запитання; використовує інформацію з кількох джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; порівнює інформацію з кількох джерел	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків; використовує інформацію з різних джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації
<i>Комунікація, зокрема</i> 3	Учень / учениця створює короткі	Учень / учениця створює короткі	Учень / учениця створює	Учень / учениця створює

<p><i>використанням інформаційно-комунікаційних технологій</i></p>	<p>усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності</p>	<p>усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності</p>	<p>деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)</p>	<p>деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)</p>
<p><i>Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом</i></p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання її зразка; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми; складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі</p>	<p>Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, висуває гіпотези; успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до</p>

			етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення	інструкцій; обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід; може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення
<i>Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності</i>	Учень / учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання

Освітня програма закладу загальної середньої освіти II ступеня

I. Загальні положення

Базова освіта – це другий рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти II ступеню (базова освіта) розроблена відповідно до:

- Закону України «Про освіту»,
- постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»,
- наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Мета базової загальної середньої освіти — розвиток і соціалізація особистості учнів, формування їхньої національної самосвідомості, загальної культури, світоглядних орієнтирів, екологічного стилю мислення і поведінки, творчих здібностей, дослідницьких і життєзабезпечувальних навичок, здатності до саморозвитку й самонавчання в умовах глобальних змін і викликів.

З урахуванням освітніх запитів учнів, батьківської громадськості; кадрового, матеріально - технічного та науково-методичного забезпечення та з метою створення умов для продовження якісного навчання дітей у школі II ступеню заклад організує:

- вивчення курсів за вибором (учень може обирає із переліку запропонованого закладом);
- факультативні заняття (учень може обирає із переліку запропонованого закладом);
- додаткові індивідуальні та групові заняття.

Для реалізації вищезазначеної мети освітній заклад має відповідну кадрову, методичну та матеріально-технічну бази.

II. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

III. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів складає 3745 годин/навчальний рік: для 7-х класів – 1225 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1260 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (розділ IV), складеному відповідно до таблиці 1 – 7-9 класи, Типової освітньої програми, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня». Освітню програму укладено за такими освітніми галузями: мови і літератури, суспільствознавство, мистецтво, математика, природознавство, технології, здоров'я і фізична культура.

Таблиця 1
до Типової освітньої програми
(наказ МОН України від 20.04.2018
№ 405)

Навчальний план
закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	-	-
	Мистецтво	-	1	1
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	1,5
	Фізика	2	2	3
	Хімія	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3
Разом		29+3	29,5+3	31+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	3,5	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		32+3	33+3	33+3

Розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для кожного предмета.

У школі II ступеню може здійснюватися поділ класів на групи при вивченні окремих предметів відповідно до чинних нормативних вимог.

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків.

III. Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей та предметів, логічна послідовність їх вивчення

Мовно-літературна галузь у навчальних планах реалізується через навчальні предмети: «Українська мова», «Українська література», «Іноземна мова» (англійська), «Російська мова», «Зарубіжна література».

Освітня галузь «Суспільствознавство» з урахуванням вікових особливостей учнів реалізується через такі інтегровані курси і навчальні предмети:

7, 8 клас – навчальні предмети «Історія України», «Всесвітня історія»;

9 клас - навчальні предмети: «Правознавство», «Історія України», «Всесвітня історія».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі навчальні предмети «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво» в 7 класах та через інтегрований курс «Мистецтво» в 8, 9 класах.

Математична освітня галузь реалізується в 7 – 9 класах через навчальні предмети «Алгебра» та «Геометрія».

Освітня галузь «Природознавство» з урахуванням вікових особливостей учнів реалізується через навчальні предмети «Біологія», «Географія» в 7, 8, 9 класах, через навчальні предмети «Фізика», «Хімія» в 7, 8, 9 класах.

Технологічна освітня галузь реалізується через навчальні предмети «Трудове навчання» та «Інформатика».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» через навчальні предмети «Фізична культура» та «Основи здоров'я».

Вивчення регіонального курсу «Історія рідного краю» в 7-9 класах буде забезпечено шляхом засвоєння учнями змісту навчального матеріалу у ході викладання базових предметів («Історія рідного краю» - в курсі «Історія України» під час вивчення на уроках місцевого матеріалу.)

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень та варіативної складової окреслено у навчальних планах освітнього закладу (Розділ IV, таблиця 4).

Предмети, на які виділено не цілу кількість годин, викладаються протягом всього навчального року наказом по школі.

IV. Очікувані результати навчання (компетентності) здобувачів освіти, визначені відповідним Державним стандартом закладів загальної середньої освіти II ступеня.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках базової загальної освіти. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти II ступеня формує у здобувачів освіти такі *ключові компетентності*:

1) Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами. *Уміння*: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.

2) Спілкування іноземними мовами. *Уміння*: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. *Ставлення*: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

3) Математична компетентність. *Уміння*: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. *Ставлення*: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.

4) Компетентності у галузі природничих наук. *Уміння*: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси;

послугуватися технологічними пристроями. *Ставлення*: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях.

5) Інформаційно-цифрова компетентність. *Уміння*: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. *Ставлення*: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.

6) Уміння вчитися впродовж життя. *Уміння*: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. *Ставлення*: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.

7) Ініціативність і підприємливість. *Уміння*: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. *Ставлення*: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.

8) Соціальна і громадянська компетентності. *Уміння*: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. *Ставлення*: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.

9) Обізнаність і самовираження у сфері культури. *Уміння*: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). *Ставлення*: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.

10) Екологічна грамотність і здорове життя. *Уміння*: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. *Ставлення*: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

V. Форми організації освітнього процесу

Основною формою організації освітнього процесу у закладі є урок, як форма організації освітнього процесу, при якій педагог протягом точно встановленого часу керує колективною пізнавальною та іншою діяльністю постійної групи учнів з урахуванням особливостей кожного з них, використовуючи види, засоби і методи роботи, що створюють сприятливі умови для того, щоби всі учнів опанували основи досліджуваного предмета безпосередньо у процесі навчання, а також для виховання пізнавальних здібностей та духовних сил школярів, формування ключових компетентностей. Вимоги до уроку, як основної форми організації освітнього процесу у закладі, наступні:

- використання новітніх досягнень науки, передової педагогічної практики, побудова уроків на основі закономірностей освітнього процесу;
- реалізація на уроці в оптимальному співвідношенні всіх дидактичних принципів і правил;
- забезпечення належних умов для продуктивної пізнавальної діяльності учнів з урахуванням їх інтересів, нахилів, потреб;
- устанавлення усвідомлюваних учнями міжпредметних зв'язків;

- зв'язок з раніше набутими знаннями й уміннями, опора на досягнутий рівень розвитку учнів;
- мотивація й активізація розвитку всіх сфер особистості;
- логічність та емоційність усіх етапів освітнього процесу;
- ефективне використання педагогічних засобів;
- зв'язок з життям, педагогічною діяльністю, особистим досвідом учнів;
- формування ключових компетентностей;
- ретельна діагностика, прогнозування, проектування і планування кожного уроку.

У залежності від дидактичних цілей і ланок освітнього процесу, реалізованих на уроці, у закладі використовуються наступні типи уроків:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та /або оцінювання досягнення компетентностей
- корекції основних компетентностей
- комбінований урок.

Під час конструювання уроку на основі кожної ланки освітнього процесу вчитель може використовувати наступні його видові типи або їх елементи: навчальна лекція, конференція, диспут, консультація, семінар, віртуальна подорож, форум, квест інтегрований урок, відео-урок, проблемний урок, ділова гра, урок-конкурс, рольова гра.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

VI. Опис та інструменти внутрішнього забезпечення якості освіти в освітньому закладі

Враховуючи, що метою освітньої діяльності в цілому є формування компетенцій у учнів, якість освіти слід розуміти як комплекс характеристик освітнього процесу, що визначають послідовне та практично ефективне формування компетентності та професійної свідомості.

Відповідно, в комплексі характеристик «якість освіти» можна виділити три групи характеристик:

- характеристики якості умов створених для досягнення мети освіти;
- характеристики якості освітнього процесу, спрямованого на досягнення мети освіти;
- характеристики якості результату освіти.

Якість умов для досягнення мети освіти можна охарактеризувати через наступні характеристики:

- якість кадрового забезпечення реалізації освітньої програми;
- якість науково-методичної бази навчально – виховного процесу;
- відповідність матеріально-технічної бази реалізації освітньої програми її цілям.

Якість освітнього процесу в ЗНВК №19 доцільно визначати через наступні характеристики:

- відповідність змісту освіти вимогам чинних Державного стандарту освіти та навчальних програм;
- відповідність освітніх технологій, які застосовуються в освітньому процесі його цілям;
- якість організації освітнього процесу та управління ним;
- дотримання медико – санітарних вимог до організації навчально – виховного процесу.

Якість результату освіти в умовах навчально-виховного комплексу можна визначати через такі характеристики:

- сформованість ключових компетенцій відповідно до року навчання, ступеню освіти;
- готовність учнів до усвідомленого, з врахуванням власних індивідуальних здібностей та особливостей, вибору подальшого напрямку професійного становлення в системі закладів вищої освіти.

Основним інструментом системи внутрішнього забезпечення якості освіти в Запорізькому навчально-виховному комплексі № 19 є моніторинг якості освіти.

Інструменти внутрішнього забезпечення якості освіти:

1. *Кадрове забезпечення освітньої діяльності:* педагоги школи, практичний психолог, соціальний педагог, керівники гуртків, педагог-організатор, асистент вчителя (за потребою).

Педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес, мають відповідну освіту та кваліфікацію відповідно до спеціальності.

Кваліфікаційний рівень педагогів, які викладають в школі II ступеня: 60% - педагоги з кваліфікаційною категорією «спеціаліст вищої категорії», 21% - педагоги з кваліфікаційною категорією «спеціаліст I категорії», 11% - педагоги з кваліфікаційною категорією «спеціаліст II категорії», 7% - педагоги з кваліфікаційною категорією «спеціаліст» 21% педагогів мають педагогічне звання «старший вчитель» та 25% «вчитель-методист».

2. *Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності* в Запорізькому навчально-виховному комплексі забезпечено наявністю:

- чинних освітніх програм та навчальних планів, за якими здійснюється освітня діяльність;
- фахових періодичних видань;
- методичних посібників для вчителів;
- методичних матеріалів для проведення державної підсумкової атестації здобувачів освіти тощо.

3. *Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності* включає навчальні кабінети для учнів школи II ступеню з відповідним обладнанням навчального і загального призначення, визначеним у наказах МОН України.

Матеріально – технічна база закладу дозволяє в повному обсязі виконувати вимоги програм до профільного вивчення предметів навчального плану. Функціонують обладнані мультимедійним комплексом кабінет математики та фізики, 2 кабінети інформатики, спеціалізовані кабінети з предметів навчального плану.

В мультимедійному кабінеті встановлено інтерактивну дошку, в усіх навчальних кабінетах є комп'ютери з доступом в Internet через високошвидкісний канал, забезпечено доступ до мережі Internet за технологією WiFi. До послуг учнів бібліотека з великим фондом підручників та навчальної літератури, читальна зала.

Соціально-побутова інфраструктура передбачає наявність у закладі медичного пункту, харчоблоку, актовий зали, спортивної зали, спортивного майданчику, роздягальні, які обладнані в кожному навчальному кабінеті.

4. Якість проведення навчальних занять забезпечується, насамперед:

1) впровадженням діяльнісного та інтегрованого підходів до організації освітнього процесу;

2) впровадженням інноваційних педагогічних технологій: «Особистісно орієнтоване навчання», «Технологія інтегрованого навчання», «Інформаційно-комунікаційні технології», «Технологія проектного навчання», «Проблемне навчання», «Інтерактивні технології» тощо;

3) активним використанням колективних, групових та індивідуальних форм роботи, спрямованих на формування навичок продуктивної співпраці та спілкування учнів;

4) створенням розвивального та здоров'язберезувального середовища для навчання.

5. Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання.

З метою неперервного відстеження результатів навчання, їх прогнозування та коригування проводяться моніторингові дослідження навчальних досягнень на районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

VII. Перелік навчальних програм

Для виконання освітніх програм гімназії на 2023/2024 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини; курсів за вибором і факультативів варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти – «модель» випускника.

Перелік навчальних програм для учнів 7 - 9 класів (загальна середня освіта II ступеня)
(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

№	Назва навчальної програми
1.	Українська мова
2.	Українська література
3.	Біологія
4.	Всесвітня історія
5.	Географія
6.	Інформатика
7.	Історія України
8.	Математика
9.	Мистецтво
10.	Основи здоров'я
11.	Природознавство

№	Назва навчальної програми
12.	Трудове навчання
13.	Фізика
14.	Фізична культура
15.	Хімія
16.	Іноземні мови (Англійська)
17.	Зарубіжна література

Забезпечення якості освіти

Система забезпечення якості в закладі освіти включає:

- стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- забезпечення функціонування української мови як державної;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

Якість проведення навчальних занять

Контроль за наданням якісних освітніх послуг передбачає:

- проведення контролю знань із основних предметів;
- вивчення стану викладання окремих предметів;
- моніторинг результативності навчальної діяльності здобувачів освіти;
- дотримання норм організації охорони праці та безпеки життєдіяльності, санітарних норм.

Організація освітнього процесу в інклюзивному класі для дітей з особливими освітніми потребами здійснюється з урахуванням контингенту здобувачів освіти і має корекційну спрямованість.

Команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами співпрацює з ІРЦ Шевченківського району щодо питань надання корекційно-розвиткових послуг та методичного забезпечення її діяльності.

На корекційно-розвиткових заняттях формуються позитивні міжособистісні стосунки учнів, актуалізується та діагностується їхній психологічний розвиток, здійснюється соціальна адаптація дітей з особливими потребами.

Навчання за індивідуальною (педагогічний патронаж, сімейна (домашня), екстернат) формою здобувачів освіти з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти та на основі наданих документів. На підставі навчальних планів, затверджених в установленому порядку і складених у відповідності до типових освітніх програм, затверджених Міністерством освіти і науки України, для кожного здобувача освіти складено індивідуальну освітню траєкторію навчання. Оцінювання навчальних досягнень здійснюється відповідно до діючих нормативних документів Міністерства освіти і науки

України. Організація освітнього процесу за індивідуальною формою забезпечує не тільки певний освітній рівень здобувача освіти відповідно до його здібностей, можливостей, а й допомагає розвивати соціальну компетентність шляхом залучення до участі у виховних заходах.

У закладі для здобувачів освіти за бажанням їх батьків або осіб, які їх замінюють, створюються групи продовженого дня. Організація роботи груп продовженого дня здійснюється відповідно до чинного законодавства.

На виконання вимог держави у галузі наступності між освітніми ланками з метою забезпечення неперервності здобуття людиною освіти, для реалізації принципів перспективності і наступності між дошкільною і початковою ланками освіти відповідно до змін концептуальних засад реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», реалізується методичний супровід діяльності з впровадження завдань чинного законодавства щодо перспективності і наступності між дошкільною та початковою ланками освіти.

Базова школа спирається на сформовані в початковій школі ключові та предметні компетентності, забезпечує учням систематичні знання основ наук, діяльнісний підхід, який спрямований на розвиток умінь і навичок здобувачів освіти, застосування здобутих знань у практичних ситуаціях, вміннями та навичками самоосвіти, а також умови індивідуалізації навчання.

Організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання.

Дистанційне навчання – нова організація освітнього процесу, що ґрунтується на використанні як кращих традиційних методів навчання, так і нових інформаційних та телекомунікаційних технологій, а також на принципах самостійного навчання, призначена для широких верств населення незалежно від матеріального забезпечення, місця проживання, стану здоров'я.

Дистанційне навчання дає змогу впроваджувати інтерактивні технології викладення матеріалу, здобувати повноцінну освіту, підвищувати кваліфікацію співробітників. Процес навчання відбувається будь-де і будь-коли, єдина умова – доступ до мережі Інтернет. Ця форма дозволяє максимально наблизитися до спеціальних потреб здобувачів освіти, у т. ч. дітей з особливими потребами, при здобутті ними якісної освіти. Але основною перевагою дистанційної форми є суттєва додаткова свобода учня у виборі та реалізації своєї навчальної траєкторії, і найголовніше – можливість отримувати якісну середню освіту.

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та введенням воєнного стану на усій території України під час організаційних заходів, що забезпечують освітній процес, враховується можливість організації освітнього процесу в межах навчального року з використанням технологій дистанційного навчання.

Нормативно-правові умови впровадження дистанційної освіти:

- Наказ МОН України від 08.09.2020 № 1115 «Деякі питання організації дистанційного навчання»;
- Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти в 2022-2023 н.р., додаток до листа МОНУ від 11.08.2020 № 1/9-430;
- Рекомендації щодо організації роботи закладів загальної середньої освіти в 2022-2023 н.р., додаток до листа МОНУ від 19.08.2022 № 1/9530-22;
- методичні рекомендації МОН України, розроблені та видані в посібнику «Організація дистанційної освіти в школи. Методичні рекомендації», травень 2020.

Матеріально-технічні умови

Усі учасники освітнього процесу під час освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання забезпечують себе необхідними засобами ІКТ та доступом до мережі Інтернет за власні кошти.

Вчителі мають доступ до мережі Інтернет та технічних засобів (комп'ютерів, ноутбуків) безпосередньо в ЗГ № 19.

Для учнів, які не мають технічних засобів для дистанційного навчання, визначаються альтернативні форми (сервіс Viber, самостійне виконання завдань).

Взаємодія всіх учасників освітнього процесу – один з найважливіших факторів успішного функціонування будь-якої гімназійної спільноти. В умовах дистанційного навчання, коли вчителі й учні не можуть бути поруч, взаємодія між усіма учасниками освітнього процесу: адміністрацією школи, вчителями, учнями і батьками – набуває особливої важливості.

Основні платформи та сервіси для організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в ЗГ № 19:

G Suite for Education та «Нові знання» – обов'язкові платформи для організації ефективної взаємодії учасників освітнього процесу в ЗГ № 19.

Для проведення онлайн-уроків використовуємо сервіси проведення відеоконференцій та онлайн-зустрічей: *Google Meet та Zoom*.

На платформі *«Нові знання»* під час дистанційного навчання вчителі 1- 9-тих класів ведуть електронний журнал.

Додаткові сервіси та інструменти дистанційного навчання: *Google Classroom, Moodle, Microsoft Office 365, Quizizz, Zoom, YouTube, «На урок», «Всеосвіта», Quizizz, Learningapps, Kahoot, Cisco Webex, Hangouts, Kahoot, Learningapps, Hangouts*.

Організація зворотного зв'язку з учнями: *сервіс Viber, єдина платформа, «Нові знання»*. Для обговорення поточних справ та організації зворотного зв'язку створено закриті спільноти у соціальній мережі Viber за визначеними спільно з батьками, педагогами та здобувачами освіти принципами організації груп та правилами взаємодії й спілкування.

Під час дистанційного навчання складається єдиний розклад уроків для роботи в синхронному режимі з дотриманням санітарних правил і норм з розрахунку 30% або менше навчального плану, передбаченого освітньою програмою. З метою уникнення перевантаження учнів організуються руханки на перервах між уроками. Визначаються окремі дні для організації самостійної роботи учнів в асинхронному режимі. Для учнів, які не могли брати участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин, визначаються інші засоби комунікації. Наказ МОЗ №2205 від 25.09.2020 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти» передбачає вимоги до організації роботи з технічними засобами навчання, зокрема комп'ютерами, планшетами, іншими гаджетами.

Так, обмежено час безперервної роботи з технічними засобами навчання:

- для учнів 1 класу – не більше 10 хвилин;
- для учнів 2-4 класів – не більше 15 хвилин;
- для учнів 5-7 класів – не більше 20 хвилин;
- для учнів 8-9 класів – 20-25 хвилин.

Здійснення систематичного контролю щодо відповідності навчальних матеріалів календарно-тематичному планування, своєчасне проведення уроків здійснюється заступником директора з НВР.

Організацію адміністративного супроводу освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання здійснює заступник директора з НВР, з метою вирішення складних питань освітнього процесу.

Адміністративний контроль за проведенням уроків учителями згідно з розкладом здійснюють заступники директора з навчальних предметів.

Контроль за організацією ведення електронного журналу на платформі «Нові знання» здійснюють класні керівники 1-9 класів та заступники директора з НВР.

З метою організації ефективної взаємодії та узгодженості дій адміністрацією на основі нормативних норм, визначених МОН України, були розроблені алгоритм порядку дій у разі переходу у віддалений режим роботи (дистанційне навчання) та алгоритм дій щодо відновлення освітнього процесу в разі зміни рівня небезпеки.

Кожен учасник освітнього процесу дотримується наступних правил дедлайну: узгодження графіка проведення уроків, конференцій, самостійних та контрольних робіт згідно з розкладом; своєчасне інформування учнів щодо часу, тривалості проведення самостійних та контрольних робіт, критеріїв оцінювання.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти

Якість освіти – відповідність результатів стандартам освіти та/або договорам на надання освітніх послуг. Система внутрішнього забезпечення якості освіти ЗГ № 19 включає в себе такі критерії: результати ДПА учнів 4, 9-х класів, проведення якого регламентується нормативними документами, результати участі учнів у шкільних, районних, обласних та всеукраїнських олімпіадах і предметних конкурсах.

Якість проведення навчальних занять та моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) відповідає нормативним вимогам, визначається за результатами семестрового, річного оцінювання, контролюється адміністрацією відповідно до Положення про внутрішньошкільний контроль. Моніторингові дослідження проводяться з використанням хмарного сервісу Office 365.

Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей повної загальної середньої освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Одним із критеріїв якості освіти є результати участі учнів у районних, обласних та всеукраїнських олімпіад та предметних конкурсах. Ведеться кількісний та якісний моніторинг та реалізації індивідуальної траєкторії розвитку навчальних досягнень учнів.

Результати ДПА аналізуються за багатьма критеріями : за рівнями навчальних досягнень здобувачів освіти, за персоналіями вчителів, порівняльний аналіз ДПА з результатами річного оцінювання, що дозволяє об'єктивно оцінити результати та розробити індивідуальні корекційні програми.

Оцінювання якості процесів здійснюється за такими напрямками: проведення навчальних занять, методична робота, виховна робота, соціальнопсихологічна служба, управлінська діяльність.

Якість проведення навчальних занять контролюється директором та заступниками директора з навчально-виховної та виховної роботи згідно з планом внутрішньошкільного контролю та регламентується нормативними документами: навчальні програми з предметів, методичні рекомендації, критерії оцінювання, вимоги до обсягу домашніх завдань та ін.

Якість методичної роботи оцінюється за такими критеріями: результати атестації педагогічних працівників, моніторинг участі у семінарах, вебінарах, тренінгах та конференціях різних рівнів; конкурсі «Учитель року» та інших фахових конкурсах; міських, обласних та міжнародних виставках; видавнича діяльність та публікації, результативність роботи творчих груп учителів.

Якість виховної роботи оцінюється за такими критеріями: моніторинг участі учнів у шкільних, районних, обласних та всеукраїнських конкурсах з різних напрямків виховної роботи, моніторинг рівня вихованості учнів, моніторинг діяльності класних керівників, результати роботи творчої групи класних керівників, робота органів шкільного самоврядування та батьківської ради.

Якість управлінської діяльності визначається згідно з рейтингом закладу освіти за основними показниками.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти, оновлення навчально-методичної бази освітньої діяльності: модернізація освітніх ресурсів на основі компетентнісного, особистісно орієнтованого та діяльнісного підходів; впровадження багаторівневого навчання з використанням дослідницького підходу; забезпечення реалізації проєктів відповідно до завдань Стратегії закладу; забезпечення індивідуального навчально-методичного комплексу. Створення здоров'язбережувального простору закладу. Реалізація плану розвитку закладу щодо перетворення методичної діяльності вчителів на пошуково-дослідницьку та дослідницьку.

Контроль за виконанням освітньої програми, якістю формування ключових та предметних компетентностей здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення здійснюється адміністрацією закладу відповідно до Положення про внутрішньошкільний контроль та ведеться кожного семестру, щорічно. Результати перевірки фіксуються в довідках, наказах, які розглядаються на методичній та педагогічній радах, нарадах при директорові. Внутрішньошкільний контроль має системний та варіативний характер, моніторинг проводиться як за проміжними, так і за кінцевими результатами. Моніторинг включає в себе перевірку і оцінку кількісного зіставлення одержаних результатів, визначення якісних показників навченості учнів.

Моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти проводиться психолого - педагогічною службою закладу відповідно до плану роботи. Включає в себе відповідний діагностичний інструментарій та систему корекційно-розвиткових заходів.

Основні критерії ефективності розвитку освітньої програми:

– якість освітніх послуг. *Показники:* відповідність Державному стандарту освіти, результати участі у всеукраїнських олімпіадах з навчальних предметів; підготовка до ДПА; компетентність випускників; готовність до професійного самовизначення;

– задоволення потреб населення. *Показники:* високий та стійкий попит на освітні послуги закладу у районі та місті; зниження конфліктності; інформованість батьків щодо профілів; системи підготовки до ЗНО; системи психолого-педагогічних послуг; умов приймання до закладу; набору освітніх програм;

– тенденція до зростання особистісних досягнень усіх суб'єктів освітнього процесу. *Показники:* психолого-педагогічні результати: навченість і функціональна грамотність; розвинений розумовий та емоційний інтелект; особистісна компетентність, соціалізованість, готовність до професійного самовизначення; функціональні результати: професійна компетентність, яка забезпечує здійснення освітньої діяльності на високому рівні педагогічної майстерності; збільшення кількості педагогів, кваліфікованих як «ефективний педагог»; збільшення кількості керівників, кваліфікованих як «ефективний менеджер»;

– узгодженість з основними принципами та пріоритетами розвитку освіти на державному рівні. *Показники:* інтеграція власних специфічних пріоритетів розвитку освітньої системи закладу з провідними концептуальними принципами і напрямками розвитку освіти на державному рівні.

Організація системи методичної роботи

Діяльність закладу відбувається в режимі забезпечення функціонування та подальшого розвитку всіх його підсистем. Педагогічний колектив працює над проблемною темою закладу «Створення сучасного медіа-освітнього простору для успішної самореалізації педагогів та учнів в умовах впровадження Нового Державного стандарту освіти в контексті Нової української школи», методичною проблемою «Медіа-освіта, медіа-грамотність, медіа-компетентність як інноваційні складові професіоналізму сучасного педагога».

Оновлення методичної бази освітньої діяльності буде спрямовано на:

- вивчення особистісних якостей здобувачів освіти;
- створення умов для забезпечення індивідуальної траєкторії розвитку здобувачів освіти;
- впровадження сучасних освітніх технологій, у тому числі і в інклюзивній освіті;
- формування позитивної мотивації до навчання; - допомогу в адаптації до навчання;
- забезпечення умов для соціально-психологічного та педагогічного супроводу здобувачів освіти;
- створення умов для саморозвитку й самовизначення дитини;
- підготовку до свідомого вибору професії, розвитку творчого потенціалу кожного здобувача освіти;
- створення умов для якісної підготовки до обраної майбутньої професії;
- неперервне підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Соціально-психологічний супровід освітнього процесу передбачає:

- забезпечення постійного психолого-педагогічного супроводу дітей на всіх рівнях навчання;
- прогнозування на основі спостережень та досліджень посилення негативних чи позитивних сторін соціальної ситуації, що впливає на розвиток особистості здобувача освіти чи групи;
- прогнозування результатів освітнього процесу з урахуванням найважливіших факторів становлення особистості;
- координація діяльності й взаємодії усіх суб'єктів освітнього процесу.